

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina L. 1.500
Letna naročnina L. 3.000
Letna inozemstvo L. 4.000
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXIII. - Štev. 45 (1176)

Gorica - četrtek, 18. novembra 1971 - Trst

Posamezna številka L 80

Praznik Kristusa Kralja Italija pred odločilnimi dogodki

Zadnji radijski govor dr. Jakoba Ukmarja

Pokojni prelat dr. Jakob Ukmar je zelo rad sodeloval pri radijski oddaji »Vera in naš čas«. Zavedal se je, da po tej poti njegova beseda seže zelo daleč. Odkar obstaja ta oddaja, je govoril vsaj petdesetkrat. Zadnja leta ga je pri branju motil kašel, zato je govore le pripravil in jih poslal, da so jih drugi prebrali. Seveda nihče ni mogel podati njegovih govorov tako učinkovito in prepričevalno kot jih je podal on sam.

26. oktobra letos je poslal g. Stanku Zorku govor za praznik Kristusa Kralja, ki ga bomo letos praznovali 21. novembra. Zelen je, da bi mu govor, potem ko bi ga objavili v verski oddaji »Vera in naš čas«, vrnil. G. Stanko Zorko je govor takoj pretpikal (dr. Ukmar je namreč vse do smrti vse svoje izdelke pisal in to z izredno lepo pisavo) in mu original 29. oktobra po pošti vrnil. Objavo govora je pa že v večnosti, v kraljestvu Kristusa Kralja doživel.

PLAZ NOVOSTI

Zivimo v dobi velikih sprememb. Sicer so bile spremembe vedno, saj so že stari Grki modrovali, da je vse v teku, po grško pantarei. Gotovo je kulturni razvoj človeškega rodu v vednem teku, vendar ni ta tek vedno enak hiter; včasih hitreje, včasih bolj polagoma. In prav v zadnjih desetletjih doživljamo izredno hiter razvoj dogodkov, tako, da marsikaj tega, kar je bilo še pred malo leti novost, je danes že zastarelo, skorajda nazadnjaško.

Na verskem in posebej cerkvenem polju je sprožil drugi vatiški koncil nepričakovan plaz novega. Nič sicer novega v verskih in moralnih resnicah, pač pa v marsičem nov način gledanja, umevanja in izražanja. To novo gledanje in izražanje je zajelo najbolj teologe, juriste in moraliste, ter vzbudilo veliko razprav o Cerkv, o hierarhiji, o duhovništvu ter o božjem ljudstvu sploh. Najbolj čuti ljudstvo te spremembe v mašni liturgiji. Močno je prizadet tudi dosedanji liturgični koledar; novi koledar, ki je bil vpeljan na začetku leta 1970. Tudi ta novi koledar je precej spremenil naše prejšnje gledanje na cerkveno leto in premaknil tudi mnoge godove božjih svetnikov na nove datume. Do sledno so se spremenile tudi litanije vseh svetnikov.

Središče vsega cerkvenega leta je, bolj izrazito kot prej, velika noč, kakor je tudi vstajenje našega Gospoda iz groba središnji dogodek krščanskega verovanja. Tako velik je ta dogodek, da se ga je treba, po novem liturgičnem koledarju, spominjati vse nedelje celega leta. Vsaka nedelja je nekaka velika noč v manjši obliki. Zato pa stoji nedelja v novem koledarju trdno na svojem mestu in se v liturgičnih molitvah umakne le pred najbolj slovesnimi prazniki.

PRESTAVLJENI PRAZNIKI

In prav tak primer imamo, ko na mestu zadnje pobinkošne nedelje stoji veliki praznik Kristusa Kralja. Ta praznik je vpeljal papež Pij XI. in ga določil za zadnjo nedeljo oktobra, torej neposredno pred praznikom Vseh svetnikov. Navedel je tudi razlog, da, kakor se nam s praznikom Vseh svetnikov odpira pogled v večno kraljevanje Kristusovo in v nebesih, tako naj bi se s tem praznikom spomnili, da je Kristus resničen kralj tudi na tem našem sedanjem svetu.

Tu vidimo, kako se spreminja tudi liturgično gledanje Cerkev. Skozi 45 let je prevladoval praznik Vseh svetnikov, ki naj bi nas spominjal večnega Kristusovega kraljevanja; zdaj je pa prevladala misel na cerkveno leto. Kakor je stal Kristus, premagavec groba, vse cerkveno leto v ospredju, ker je bila vsaka nedelja spomin njegovega vstajenja, tako naj on tudi zaključuje cerkveno leto, ki se konča z zadnjo pobinkošno nedeljo in se bo pričelo novo cerkveno leto s prihodnjo, prvo adventno. Glejte, tudi koledar se spreminja...

Starejši ljudje se spominjate, da smo v prejšnjih časih s praznikom Kristusa Kralja družili hvaležnico ali zahvalno nedeljo za vse poljske pridelke tistega leta. Zdaj, ko se ljudje umikajo z dežele v mesta, iz kmetij v tovarne, nimajo več smisla za nekdanjo hvaležnico. In vendar, pri vsem napredku industrijskega razvoja ostaja dejstvo, da vsi živimo s tega, kar pridelata kmet iz zemlje. Če pojde sedanji razvoj po isti poti naprej, boste mlajši morda učakali zgodovinsko maščevanje, da bo meščanski industrijec s tisočaki v žepu šel na deželo prosjačit za kar kilogramov krompirja, če ga bo mogel sploh dobiti.

SMISEL PRAZNIKA

Današnji praznik Kristusa Kralja pomeni, da ima Kristus, tudi kot človek, najvišjo vladno oblast nad vsem stvarstvom, kakor je on sam tako slovesno izjavil: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji« (Mt 28, 18). Naš Odrašenik je Bog in človek v eni sami osebi. Njemu kot Bogu ni bila oblast nikdar dana, ima jo enako kakor Oče in Sveti Duh, od vekomaj; kot človek jo je pa dobil, ko je človek postal v telesu svoje deviške matere.

Ogromno je že njegovo materialno kraljestvo, saj je vesolje tako neizmerno, da presega vse človeško pojmovanje. Vendar meri ta praznik bolj na duhovno kraljestvo Kristusovo nad ljudmi tudi zato, ker je za nas na križu umrl. V evangeliju in v svoji Cerkv je Kristus naš postavodajalec. Njegove postavbe se moramo držati, saj bo on ob smrti uri naš sodnik. Pa ne samo mi, kristjani, marveč vsi ljudje so od Kristusa popolnoma odvisni, vsi narodi, vse države, vsi vladarji, tudi tisti, ki sveto vero prezirajo ali celo sovražijo, vsi bodo prišli pred sodbo Kristusa Kralja.

Ponižajmo se torej, ne samo danes, ampak vse dni življenja pred Gospodom in ga dejansko priznajmo za svojega najvišjega kralja.

Zapostavljanje Judov v Sovjetski zvezi

V Sovjetski zvezi je še vedno tri milijone Judov. Svoj čas jim je Stalin celo ustanovil posebno republiko za Kaspiskim morjem, ki naj bi postala njihova nova domovina. Toda republika, ki uradno še danes obstaja, ni nikdar dobro zaživela. Judje, razpršeni po vsej Sovjetski zvezi, je niso vzljubili. Raje so ostali tam, kjer so bili.

Po nastanku judovske narodne države Izrael pa so mnogi sovjetski Judje začeli misliti na domovino svojih očetov in vložili prošnje pri sovjetskimi oblasteh, da jim dovolijo izselitev. Prve čase je to še nekam šlo, dokler je imela Moskva normalne diplomatske odnose z izraelsko državo. Po zadnji izraelsko-arabski vojni pa so ti odnosi prekinjeni, ker se je Sovjetska zveza postavila popolnoma na stran arabskih držav. Nje zalaga obilno z orožjem in jih tudi vojaško uri v uporabi tega orožja. Razumljivo zato, da sovjetske oblasti zadnje čase ne dajejo rade dovoljenje za izseljevanje v Izrael. Arabcem orožje, Izraealcem pa vojaške, to bi bilo le nekoliko preveč kričeče nasprotje.

Toda sovjetski Judje ne odnehajo; po ruskih mestih prirejajo demonstracije, pošiljajo odprta pisma na vse strani, protestirajo pri raznih mednarodnih ustanovah in zahtevajo od sovjetskimi voditeljev, da prenehajo z zapostavljanjem judovskega življa v državi.

Tako so npr. vse knjigarne v Moskvi dobile ukaz, da morajo potegniti iz prodaje naučne knjige matematika Sivahinškega. Ta izborni pisatelj matematičnih knjig se je proglašil s tem, da je prosil za dovoljenje izseliti se v Izrael.

Ko je skupina 93 Judov nedavno v Moskv protestirala pred sedežem centralne-

Prihodnje tedne in mesece bo prišlo v Italiji do dogodkov, ki bodo lahko pomenili zgodovinsko prelomnico v notranje političnem položaju italijanske republike. Tako bodo 9. decembra volitve predsednika italijanske države. Ko bo predsednik države izvoljen, bo morala vlada odstopiti kot je to običaj. Iz tega se bo lahko izcimila resna vladna kriza, ki utegne povzročiti predhodne državnozborske volitve. Tudi ljudsko glasovanje o razporoki razburja duhove. Laiciistične stranke si te dni prizadevajo na vse kriplje, da bi referendum preprečile.

Vsi opazovalci so soglasni, da je sedanji politični položaj zelo zapleten, nejasen in težak. Pojavlja se zaskrbljeno vprašanje: kam plove Italija? Na desno? Na levo? Kaj se bo v bližnji bodočnosti zgodilo?

VOLITVE

PREDSEDNIKA REPUBLIKE

Da bo kandidat za predsednika italijanske države lahko izvoljen, je potrebno, da na prvih treh glasovanjih dobi kvalificirano, to je dvotretjinsko večino ali 675 glasov, od četrtega glasovanja naprej pa zadostuje navadna večina, to je 507 glasov.

Nobena od italijanskih strank sama od sebe ne more zbrati 507 glasov. Najbližje tej večini so krščanski demokrati, ki sami razpolagajo s 401 glasom. Zato bo vodstvo te stranke poskusilo prodreti najprej s svojim kandidatom. Ta naj bi bil sedanji predsednik senata Fanfani. Če on ne bi uspel, je na vrsti zunanji minister Moro. V primeru, da bi oba pogorela kot kandidata, sta za rezervo še manj politično osporavana Rumor in Leone.

ga komiteja komunistične partije in zahtevala, da se Judov ne zapostavlja, jih je policija aretirala pod obtožbo, da so bili vsi opiti in jih poslala v oddelke za alkoholike, kjer so jim zdravniki dali injekcije zoper pijanost, čeprav so bili vsi trezni in prisebni.

V Kovnu, glavnem mestu sovjetske republike Litve, so Judje v sinagogi odprli tečaj za hebrejski jezik. Ko so oblasti za to zvedele, so tečaj prepovedale, češ da se sme sinagoga uporabljati le za molitev. Istočasno so organizatorjem tečaja svetovali, naj se obrnejo na kakšno šolo in tam začnejo s poukom hebrejščine. Pa so dobili povsod odgovor, da je to nemogoče, ker je za poučevanje tujega jezika potreben usposobljenosti izpit na univerzi.

Ko je prišel nedavno glavni tajnik sovjetske partije Brežnev na obisk v Pariz, je v zvezi z zapostavljanjem Judov v Sovjetski zvezi kar 26 francoskih poslancev in 27 senatorjev izročilo Brežnevu protestno vlogo. Enako je podoben poziv za večjo strpnost do Judov v Sovjetski zvezi ob istem obisku objavilo 51 francoskih razumnikov.

Očitek Moskvi

Ko je general jezuitskega reda p. Pedro Arrupe prišel na obisk v Moskvo, je albanska tiskovna agencija objavila, da pomeni Arrupejev obisk »povezavo moderne sovjetskega revizionizma s kontrarevolucionarno potjo najržeje reakcije in Vatikanu v boju zoper svobodo in revolucijo«. Jezuite pa je ista agencija prikazala kot vojaško organizirano ustanovo, ki se bavi s politiko in mednarodno špijonažo.

Krščanskodemokratski kandidat potrebuje za izvolitev poleg glasov svoje stranke še 106 glasov drugih strank. Kje naj jih dobi? Če ga bodo podprle stranke leve sredine: socialisti (97), socialni demokrati (40) in republikanci (9), bo lahko izvoljen že pri četrtem glasovanju. To bi zneslo 547 glasov, to je 40 več kot je potrebno.

Lahko pa pride tudi do sredinsko-desničarske povezave: KD 401, liberalci 47, misini (MSI) 38, monarhisti 5, neopredeljeni 18. To bi dalo 509 glasov, dva več kot je večina. Vendar je malo verjetno, da bo do te povezave prišlo, saj bi jo mnogi člani znotraj KD ne odobrili.

Več možnosti za uspeh bi imela sredinska formula: KD 401, socialdemokrati 40, liberalci 47, republikanci 9, mešana skupina 18, to je 515 glasov.

Sama leвица (socialisti 97, komunisti 242 in proletarci socialistične enotnosti 35) ni zmožna brez pomoči levičarskih struj v KD uveljaviti svojega kandidata. Ta bo ali Nenni ali De Martino. Možnost levičarskega kandidata bo lahko prišla v poštev potem, ko se bo izkazalo, da ne Fanfani in ne Moro nimata v volivcih zadostne zaslombe. Vendar bi nastop levičarsko usmerjenih poslancev iz KD v korist kandidata leveice lahko povzročil razbitje te stranke, zaradi česar verjetno do te vrste glasovanja ne bo prišlo.

Vse to vedo tudi komunisti. Ker vedo, da skupaj s KD lahko sami izvolijo predsednika države ne da bi se ozirali na druge stranke, so že pred časom začeli tajna pogajanja z vodstvom KD. Prav ta teden bodo ta pogajanja dosegla višek. Seveda so komunisti tudi postavili svojo ceno: KD mora preprečiti glasovanje o razporoki (v ta namen naj bi bil predložen nov, predelan zakonski predlog o razporoki, ki bi avtomatično blokiral referendum) in odpovedati se mora načelu omejene večine, to se pravi, sprejeti mora tudi glasove komunistov, kadar bodo ti glasovali za kak vladin predlog. Z drugo besedo: komunisti naj bi počasi postali vladna stranka, najprej s podporo zunaj vlade, kasneje pa z vstopom vanjo.

BODOČA VLADNA KRIZA

Razplet predsedniških volitev bo imel tudi svoj odjek v krizi vlade, ki bo sledila tem volitvam. Povezava strank, ki bodo iz predsedniških volitev izšle zmagovite, bo gotovo tudi napotek, kako naj bo sestavljena nova vlada.

Predvidevajo se tri rešitve: sredinska vlada, sestavljena iz krščanskih demokratov, socialdemokratov in republikancev ob zunanji podpori vsej enega dela socialistov, tj. Nennijeve skupine, sredinsko-desničarska vlada krščanskih demokratov in liberalcev ob zunanji podpori republikancev (333 glasov od skupnih 630) ali pa enobarna demokratska vlada, ki naj spomladi 1972 razpiše nove volitve.

Obstaja pa še ena možnost, ki lahko postane zgodovinskega pomena za bodočo politično usmeritev Italije: levičarska vlada, ki bi jo omogočili levičarsko nastrojani člani KD. Ta možnost ni niti tako neverjetna, saj jih je mnogo v vrstah KD in še zlasti med socialisti, ki se navdušujejo za sodelovanje s komunisti in so pri-

pravljeno sprejeti njih podporo. Svoje stališče utemeljujejo tako, da kakor je prišlo leta 1960 do sodelovanja katoličanov s socialisti, tako naj bi leta 1972 prišlo do sodelovanja med vsemi levičarskimi strankami od levih struj v KD do komunistov. Tako bi leвица prišla na oblast brez kakih revolucionarnih nastopov, opirajoč se zgolj na predpise sedanje ustave, ki te vrste politično igro omogoča in uzakonjuje.

Večinska demokratska stranka stoji v teh tednih pred silno veliko odgovornostjo. Ne gre samo za njeno bodočnost, temveč za bodočo usmeritev Italije kot države. Se zavedajo njeni člani pomembnosti tega trenutka? Bodo imeli dovolj poguma in odločnosti, da se spoprimejo z bodočim političnim razvojem države? Bodo imeli politično modrost, ko bo šlo za to, kakšno vlado naj Italija ima?

Pri tem smo prizadeti vsi brez izjeme. In si želimo, da bi Krščanska demokracija ta svoj zrelostni izpit uspešno prestala, saj ga bo z njo prestal tudi ves italijanski narod z vsemi manjšinami, ki državo sestavljajo.

Avstrijski predsednik v Rimu

V ponedeljek 15. novembra je prispel v Rim na tridnevni obisk predsednik zvezne republike Avstrije Franz Jonas. Na samem letališču je visokega gosta sprejel italijanski državni predsednik Giuseppe Saragat, ki se mu te dni izteka njegova predsedniška doba. Zanimivo je, da tako Jonas kot Saragat pripadata vrstam socialdemokracije.

Da je šele sedaj moglo priti do tega vrhunškega srečanja, je vzrok južnotirolsko vprašanje. Italija je dobila to deželo, katera je bila popolnoma nemška, na podlagi pogodbe z zahodnimi zavezniki, ko je leta 1915 preklicala zavezniško pogodbo, ki jo je imela z Nemčijo in Avstrijo. Sicer se je nekaj podobnega zgodilo tudi med zadnjo vojno, ko je Italija, vsaj en del, prešla iz Hitlerjevega tabora v tabor antinacističnih sil.

To je bil deloma tudi vzrok, da so po drugi svetovni vojni zavezniški potrdili mejo na Brennerju, a postavili Italiji zahtevo, naj uredi položaj nemške govoreče manjšine na Južnem Tirolskem. Iz tega se je leta 1946 porodil sporazum Gruber-De Gasperi, ki pa je skoraj četrt stoletja ostal le na papirju. Italija se kar ni mogla odločiti, da bi sprejela ukrepe v korist Južnih Tirolcev. Ni čuda, da je postala Južna Tirolska stalna točka dnevnega reda v avstrijskem parlamentu, na Južnem Tirolskem pa je prišlo v znak protesta do dinamitnih atentatov.

Vozel se je začel razpletati šele leta 1969, ko je Italija sprejela »paket« ukrepov, ki naj bi dokončno uredili položaj južnotirolske manjšine. Mnogi Tirolci tudi s to rešitvijo še niso zadovoljni, med njimi poslanec Dietl, ki so ga zaradi nediscipline morali te dni izključiti iz lastne stranke.

Vsekakor pa je sporazum sprostil odnose med državama, kar sta ugotovila že v pozdravnih nagovorih ob predsedniku, ki sta menila, da obe državi s tem srečanjem zaključujeta obdobje medsebojnih trenj. Lepo bi bilo, da bi tudi slovenska manjšina v Italiji kmalu doživela dan, ko bi kot Južni Tirolci prišla do pravice, ki ji po naravnem pravu in ustavi gredo. Toda kaj, ko predsednik Colombo še vedno preučuje pismo 27 slovenskih predstavnikov. Stvari gredo nekam sumljivo počasi.

Pri farmarjih v Sev. Ameriki Bralci pišejo

Dr. Štoka in njegov »tuj« jeziki

Kakor mnogi drugi, se je letos v avgustu tudi g. Vinko Zalelet udeležil blagoslovitve Slovenske kapele v Washingtonu. To priložnost je izrabil, da je v naslednjih tednih prepotoval Sev. Ameriko poprek in počez, obiskal svoje duhovne sobrate in se ustavil v krajih, kjer živijo slovenski rojaki. Seveda je pri tem pridno snemal slike in tudi večkrat poslal svojim prijateljem kak dopis. V priložnem članku nam opiše življenje in delo ameriških farmarjev.

V Ameriki je vse na veliko, npr.: vozim se z avtom ves dan skozi polja in pašnike, potem zopet ves dan skozi puščavo. V Kansasu, državi nekako sredi Amerike, so največ farmarji, mi bi rekli: kmetije. Pa je med farmarji in našimi kmeti prav malo podobnosti. Farmarji so »gospodje« z višjo šolo, večkrat z univerzo in le včasih delajo. Pečajo se navadno le z eno stvarjo: ali z govedom za meso ali s kravami mlekaricami ali s pšenico, koruzo itd. Vsek mora biti strokovnjak za to, kar prideluje. V Kansasu sem bil pri prijatelju župniku Ivanu Lavrihu. Ker so njegovi farani večinoma farmarji, sem njihove razmere lahko spoznal.

Kansas je »država pšenice«. Ogromna polja valovijo v zlatem klasiu. Ko zemljo orjejo, pripravljajo in žito sejejo, hrni mogočni traktorji noč in dan. Potem je mir, dokler vseh njiv ne poškrbijo proti plevlu in mrčesu. Potem je zopet mir do žetve, ko se zaženejo veliki stroji v zlate planjave, delajo zopet noč in dan, požanje in omlatijo žito, ki ga takoj prepeležejo v žitne silose. Ti veliki, 50 metrov visoki silosi se bleščijo v soncu, štrljo iz vasi in mest v višave in so tako značilnost kot pri nas cerkve, ki se dvigajo nad vasko hiše. Vsak silos premore kakih 30 vagonov žita.

Vse žito kupi in prodaja država, da kmet nima nobenega rizika. Država tudi določa, koliko žita naj se pridelava. Ker je letina različna, in če je žita preveč, ga farmar kar pusti na polju in ga jeseni podorje, ker mu vse žito plača država. Se bolj zanimivo pa je, da država plača farmarjem, da ne bi pridelali preveč žita, zato, da nič ne sejejo. To bi bilo dobro tudi za naše kmete, da bi jim država dala plačo zato, da ne bi pridelali preveč mleka ali vina!

Ko se vozim širom Amerike, gledam, koliko zemlje je neobdelane. Koliko hrane bi ta zemlja lahko dala stradajočim, stotinam milijonov. Koliko milijonov ljudi bi živelo če od hrane, ki jo Amerikanci zmečejo proč!

Po še večjih pašnikih, kot so polja, se pase živina v prosti naravi. Tam se plodi, množi, vsak pašnik ima določeno število govedi. Gospodar ima po več tisoč živine, tudi po 10.000. Nekateri živijo na farmah, drugi pa v mestu in imajo upravnik nad živino. Ker je sama paša preslaba, živini še vsak teden pripeljejo krmo. Zanimivo je, kako živina, ki nima ne koledarja ne ure, natančno ve, kdaj pride avto s krmo in tedaj se zbere na krmišča. Za vodo mora biti tudi preskrbljeno, to pa dobivajo iz zemlje s črpalkami, ki jih ženejo kolesa na veter.

Za živino skrbijo kavboji na konjih. Živina je namreč precej divja, ker je vedno v naravi, in bi človeka lahko pobodla, konja pa se boji. Ko teleta dosežejo težo kakih 120 kilogramov, kavboji živino s konji spravijo skupaj in jo na določen čas sortirajo, zbirajo. Teleta spravijo v poseben prostor. Na posebnih velikih tovornih

avtobusih jih prepeljejo v krmišča, pravijo jim »forages« (izg. foredž). To so ograjeni prostori, kjer ni nobene pašne, ampak živino hranijo s senom in predvsem z redilno krmo, da se hitro odebeli in doseže v nekaj mesecih težo okoli 400 kg. Hrana je predvsem iz nekoga semena, podobnega prosu, česar mi ne poznamo, in ga pridelujejo farmarji kot pšenico ali koruzo. Iz 6 kg krme se zredijo za 1 kg.

Ko je govedo primerno debelo, ga s tovornimi avti odpeljejo v klanice ali, če je blizu železnice, z vlakom v velika mesta. V Kansasu smo se peljali mimo klanice, kjer vsak dan zakoljejo 3.400 govedi.

Mlada živina gre na enem koncu v klanico in na drugem koncu pride iz tovarne že zmružjena, za prodajo pripravljeno meso ali pa v konzervnih škatah.

Prijatelj Ivan Lavrih, povsod znan »očec Zone«, je dobil dovoljenje, da sva šla gledat tako krmišča, rekel bi mu »kravja tovarna«. Tam predelavajo krmo in jo po posebnih cevih dovajajo kravam pod požirni gobec. Bilo je tam kakih 4.000 krav, da jih pa nisem štel, menda razumete. Ze zato ne, ker zaradi umetne krme tako smrdi, da ne bi zdržal. Teleta so zijala vame, kot da sem jaz neumen, ko jih fotografiram. Rekel sem jim: neumeni ste vi, telčki, ko ne veste, da vas tako hranijo zato, da vas bodo kmalu ljudje pojedli.

Meso take mlade govede je namreč največja slaščica za Amerikance. Imenujejo ga »steak« (stek). Pri vseh slovenskih in za pravo večerjo mora biti steak. So posebni deli s kostmi, pripravi za veliki užitek. Meso popečejo nad žerjavico na ražnju (železnih palčkah) kvečjemu pet minut, da je na obeh straneh malo pečeno, v sredi pa še krvavo. Tudi jaz kot meniten gost iz Evrope sem bil večkrat počaščen s steakom, le da jaz nisem tako užival kot Amerikanci, ker nimam tako dober zob. Je pa gotovo okusno in zdravo meso, ker ohrani sočnost in hranilnost, obenem pa ne redi. Vse mastno odrežejo proč, ker se boji, da bi se kdo zredil. To je poleg skrbi za dolarje na splošno največja skrb premožnih Amerikancev.

Vprašujete Odgovarjamo

V reviji Famiglia Cristiana v oktobru 1971 piše neka sestra iz Družbe sv. Družine, da hoče odpreti razstavo slik letos v oktobru v mestu Cuneo, in prosi za pomoč vse tiste ljudi, ki delajo slike, da naj pošljejo svoj prispevek. Izkupiček za te slike, ki jih bodo prodali, bo šel za misijone.

Ali ni mogoče napraviti take razstave tudi v Gorici ali v Trstju in ves zaslužek poslati za naše slovenske misijone?

Morda bi bilo mogoče vsaj za prihodnjo misijonsko nedeljo 1972. Hvala.

Vaš dolgoletni tržaški bralec

Dragi tržaški ljubitelj misijonov! Vaš predlog je gotovo lep in hvalevreden. Tudi izvesti bi se dal. Toda vprašanje je, ali imamo pri nas med slovenskimi in tudi italijanskimi slikarji kaj takih idealnih ljudi, ki bi bili pripravljeni svoje slike dati na razpolago za misijone. Tukaj jih pozivamo, naj se oglašijo in prihodnje leto bi lahko pripravili podobno razstavo tako v Trstju kot v Gorici.

V tržaškem dnevniku »Il Piccolo« se je v rubriki »Segnalazioni« oglasila neka Giorgia Saitz. Ogovorena je nad »predrznostjo« deželnega svetovaleca dr. Štokes, ki si je drznil na italijanski televiziji »govoriti več minut v jeziku, ki ga milijoni italijanskih televizijskih gledalcev ne razumejo.« Tudi ni poskrbel za istočasni prevod, kot je to v navadi, ko gre za tuje jezike ali tipične dialekte znotraj države.

Giorgia Saitz nato še ugotovi, da Trst ne nasprotuje gostom različne rase ali jezika, toda če se že hoče po šolah uvesti pouk katerega izmed slovanskih jezikov, naj bo to hrvaščina, ki se je po tržaških ulicah največ sliši. Slovenščina ne pride v poštev, ker so kupci po trgovinah večinoma Hrvatje in Srbi, poleg tega pa Slovenci italijanščino zaradi vsakdanjega stika itak obvladajo.

Tako Giorgia Saitz. Ze njen priimek, praprislo popačen v nemško obliko, jasno priča, da gre za priimek Zajc. Njeni predniki so bili torej Slovenci. Po njeni logiki so seveda govorili »tuj« jezik. Svetovali bi ji, naj si dá v svoji vniemi za italijanski obraz Trsta čimprej svoj nemško pisani priimek Saitz spremeniti v Lepre ali Coniglio, da bo potem lahko stoodstotno predstavljala italijanski značaj Trsta. Sedanjij njen priimek namreč priča, da žive v Trstu tudi Slovenci, čeprav to nočejo več biti.

Ne vemo, če bo Giorgia Saitz alias Lepre ali Coniglio te vrstice brala. Kljub temu bi ji radi povedali, da dr. Štoka kot drugi Slovenci na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini ni nikak gost ali tujec, saj je italijanski državljan in član slovenske manjšine, zaradi katere je dežela Furlanija-Juljska Benečija dobila svoj posebni statut. Kako naj bo torej njegov jezik tuj? Če bi Giorgia Saitz vsaj nekoliko že znala jezik svojih prednikov, bi na televizijski oddaji tudi odkrila, da je dr. Štoka svoje misli, v italijanščini povedane, nato v povzetku še slovensko podal. Torej je poskrbel za istočasni prevod.

In potem zadeva s hrvaščino! Res je: na tržaških ulicah je slišati mnogo hrvaške govornice. Ti Hrvatje, ki prihajajo v Trst, so dejansko tujci in gostje, ne pa tako Slovenci, ki imajo v Trstju in okolici domovinsko pravico, saj živijo tod že 1400 let. Njim torej gre pravica, da čeprav razumejo italijanščino, uporabljajo tudi v javnosti svoj jezik in da ta jezik njihovi italijanski sosedje spoštujejo, saj je prav tako domač kot italijanski.

Kar se tiče pogovornega jezika v trgovini, pa naj bo Giorgia Saitz čisto mirna: kdor zna slovensščino, se bo s Hrvatom in Srbom z lahkoto sporazumel, vsekakor pa lažje kot Tržačan s kakim prišlekom iz Sicilije ali Sardinije, če govorijo v svojem dialektu.

Sicer pa ima Giorgia Saitz, ko se navdušuje za pouk hrvaščine v italijanskih šolah, nekaj drugega za bregom: pouk hrvaščine ni bil pokazal, da je slovensščina nepomemben jezik in tudi v trgovini neuporaben, torej dialekt, ki ne zasluži, da se ga poučuje. V tem oziru se je znašla, čeprav za to ne ve, na liniji koroških nemških prenapetežev, ki so tudi predlagali, naj bi na bodoči univerzi v Celovcu poučevali srbohrvaščino namesto slovensščine. Vemo, kakaj ta predlog: svetu je treba pokazati, da Slovencev sploh ni, če pa so, da so nepomembni in da zato ne zaslužijo, da bi se njih jezik poučevalo. Pač mišljenje majhnih ljudi!

J. Z., Opčine

Gregorčičeva proslava v Katoliškem domu

Zadnje nedeljo se je Gorica dostojno poklonila svojemu »slavčku« z res množično udeležbo na Gregorčičevi proslavi, ki so jo pripravili naši rojaki iz Kobariča. Prireditev je bila na sporedu v Katoliškem domu dvakrat v istem popoldnevu, in obakrat je bila dvorana skoraj proti prvotnemu pričakovanju nabito polna. Vse to pa kaže, da je Gregorčičev duh med goriškimi Slovenci vedno živ, obenem pa priča tudi o idealni povezanosti vseh goriških Slovencev v najširšem pomenu od gornje pa do spodnje Soške doline.

Proslava sama je bila zamišljena gotovo v netradicionalnem okviru. Prav ta okvir pa je morda pomenil neko novost v prikazovanju življenja in dela našega pesnika. V celotnem poteku manifestacije so vedno tesno sodelovali pevec mešanega in moškega zbora, mladinski zbor, otroci, recitatorji (posamezno in zborna) ob glasbeni spremljavi orkestra oz. klavirja. Kobariški gostje so lepo prikazali Gregorčičevo življenje s pesmijo, besedo in glasbo. Podali so važnejše odlomke njegovih del (čeprav smo pogrešali nekaj klasičnih beserov njegove poezije), medtem ko je orkester muzikalno podčrtaval premore in spremljal melodramsko podajanje govorne besede ter zbor. Vsa proslava je gotovo izvenela v mogočno manifestacijo Gregorčičevega narodnega poslanstva, ko je s svojo pesmijo tako zavzeto poudarjal dolgoletno borbo goriških in vseh ostalih rojakov za ohranitev slovenstva. Proslava

Zasedanje komisije o videmskem sporazumu

V Izoli pri Koprju zaseda od 9. novembra stalna jugoslovansko-italijanska mešana komisija za izvajanje videmskega sporazuma, s katerim se urejuje promet oseb po kopnem in po morju med obmejnima območjema obeh držav. Vsa dosedanja zasedanja — 16 po številu — so bila izmenoma v Vidmu v Italiji ter na Bledu v Sloveniji. Letošnje 17. redno zasedanje prvič poteka v Izoli.

Začetek zasedanja je bil zaradi te pomembne okolščine slovesnejši kot običajno. Člane obeh komisij je pozdravil predsednik kopske ljudske skupščine Miro Kocjan, ki je med drugim poudaril pomen dosedanjega dela komisije, ki je začela poslovanje po podpisu Londonskega sporazuma o soglasju iz leta 1954 in s tem konkretno odprla pot sodelovanju med obema državama in obmejnima področjema še posebej.

Predsednik italijanske delegacije pooblaščen minister Renato Ferrara je od svoje strani poudaril, da mora mešani odbor posvetiti posebno pozornost povezavi med ljudmi, izmenjavi blaga in tudi »čustev«. S tem je hotel venjetno reči, da obe strani morata biti dovezetni tudi za izmenjavo duhovnih dobrin.

Skoraj stoodstotna udeležba vzhodne Evrope

Na letošnji sinodi škofov v Rimu so bile prvič zastopane skoraj brez izjeme vse Cerkve iz vzhodnoevropskih držav. Na sinode je prišel celo 75-letni romunski katoliški škof Aaron Marton, ki mu prej oblasti niso dale dovoljenja iti niti na koncil niti na prvi dve sinodi. Bolgarske škofo je zastopal sofijski ekshar škof Metodij Stratijev. V svojem govoru je dejal, da bolgarski škofje, duhovniki in verniki zagovarjajo dosedanja določila glede celibata. Litvansko Cerkev je zastopal škof Matulaitis Labukas iz Kovna, letonsko ap. administrator iz Rige škof Vajvods, madžarsko pa predsednik škofovske konference nadškof iz Kaloe Josef Ijas. Iz Vzhodne Nemčije je prišel berlinski škof kardinal Alfred Bengsch, iz Češkoslovaške škof Trochta iz Litomerice, 70-članski poljski episkopat pa so predstavljali kardinal Višinski, kardinal Wojtila, nadškof Kominek iz Wroclava (bivša nemška Sleziya) in škof Barela iz Cestohove. Tega je pa pež osebno povabil.

Ni pa bilo na sinodi nobenega zastopnika iz Albanije, Maove Kitajske, Sev. Vietnama, Sev. Koreje in zahodnoafriške Gvineje, kjer sedi nadškof Čidimbo v ječi, obsojen na dosmrtno kazen. Na sinodi tudi nista bili zastopani ukrajinska ter romunska grško-katoliška Cerkev, ker sta bili od oblasti nasilno priključeni pravoslavni Cerkvi in je njuno delovanje prepovedano. Pač pa je mogel govoriti v imenu svobodne ukrajinske Cerkve v svetu kardinal Slipy. Prišli so tudi nekateri ukrajinski škofje iz Sev. Amerike.

pa je hotela prikazati Gregorčiča tudi kot duhovnika, ki se daruje kot pastir za svoje ljudstvo in se odpove osebni sreči.

Vso težo prireditve je nosil kobariški kaplan g. Avgust Ipavec, ki je tudi vodil orkester in zbor. Kobariški zbor je ubrano zapel več pesmi različne vsebine. Pogrešali pa smo gotovo kaj več pesmi na Gregorčičevo besedilo, ki bi gotovo še bolj ogrele naše občinstvo in ki so jih slovenski skladatelji tako prisrčno znali preliti v melodijo. Orkester, ki je bil po svoji zasedbi simfoničnega značaja, so sestavljali v glavnem člani akademije za glasbo in srednje glasbene šole v Ljubljani. Njegova igra je bila dokaj čista in prijetna ter je dala celotni izvedbi vse bolj svečan ton.

Ob koncu še eno pripombo. Mislim, da bi bilo pri izbiri glasbenih točk in tudi zborovskega programa lahko malo manj poudarka na italijanskih opernih skladateljih, zlasti Verdiju. To še posebej prav glede na proslavo Simona Gregorčiča, ki je v svoji dobi visoko zavilhtel plamenico slovenske narodne obrambe pred tujci. Kako naj torej njegovo delovanje opisu jemo prav z glasbo — čeprav zelo melodično — tistega velikega skladatelja, ki so ga potem dvignili za zastavonošo in trubadurja drugega nacionalizma? Gotovo bi večja prisotnost pristne slovenske glasbe še bolj dvignila celotno prireditev.

V imenu Zveze slovenske katoliške prosvete je njen predsednik dr. Kazimir Humar v začetku topla pozdravil kobariške goste ter se jim ob koncu lepo zahvalil. Zastopnica mladine pa je gostom podarila cvetje.

Goriški Slovenci so kobariškimi rojakom vsekakor zelo hvaležni za njih nedeljski nastop, prvi te vrste v izmenjavi med Gorico in Kobaričdom v povojnem obdobju. Gotovo ta ne bo zadnji, in kot nekoč naj bo tudi danes prav Gregorčič še nadalje tisti simbol, ob katerem se bodo vedno združevali vsi naši rojaki, zlasti Slovenci cele Soške doline.

Spectator

Jesenske lučke

III.

Drugo nedeljo v oktobru so poromali na Staro goro nekateri mladinski zbori in strežniki. Na Stari gori smo po opravljeni maši v cerkvi šli na gmajno in pekli kostanj ob robu gozda in v gozdu.

Kaj vsega je bilo najti v travi in po stezah! Stare časopise, škatle od piškotov, strgane ovoje čokolade, najlonske vrečke, ostanke kruha, obrezke jabolk, kakor bi tam bilo smetišče cele Stare gore. In vendar je bilo videti, da so tam samo razni romarji in izletniki imeli svoje piknike ob poletni vročini.

Nekaj teh odpadkov smo zmetali v ogenj in sežgali. Tako smo pustili vsaj nekoliko bolj čisto kot smo našli.

Prišlo je, da je tako po vsem Krasu in po vseh krajih, kamor zahajajo nedeljski turisti in izletniki. Narava postaja eno samo smetišče.

In vendar je danes po hišah povsod snažno, ženske čistijo, da se vse sveti. Reklame raznih izdelkov za čiščenje stanovalj je brez konca. Tudi v hlevih je danes čmeraj bolj čisto. Moderen živinorejec ve, da tudi živina ljubi snago. Samo kadar izletnik zaide v naravo, misli, da sme tam vse pomazati, vse zasmetiti, kakor da bi narava bila smetišče.

Čistimo stanovanja, čistimo hleve, pometamo ulice in ceste, samo božjo naravo mažemo in skrumimo!

Pomeni, da je vsa naša skrb za snago le hinavščina, da ni ljubezen do snage, temveč samo izkazovanje in postavljanje pred drugimi, kako lepo in imenitno stanovanje imamo! Saj ko nas nihče ne vidi, ko se nimamo pred kom postavljati, vse zasmetimo in ponesnažimo, tudi tisto, kar je najlepše — božjo naravo.

Baden Powel, ustanovitelj skavtizma, je najbrž vse to predvideval in je zato učil skavte, naj ljubijo naravo in naj je ne skrumijo z odpadki. Naj zato odpadke sežejo ali zakopljejo in za sabo počistijo, kakor se počisti miza po obedu.

Ali bi ne bila primerna kazen za take nedeljske izletnike, da bi jim dali metlo v roke in koš, pa naj gredo po Krasu in po drugih krajih ter počistijo, kar so sami in drugi pomazali? Prav bi bilo, ko bi kazenski zakonik predvideval tudi to, kakor predvideva kazen za onesnaženje vod. Še boljše bi bilo, ko bi vsi šli v šolo k skavtom in se pri Baden Powelu učili spoštovati naravo.

(r+r)

Sv. oče sprejel beneške Slovence

Kot smo že poročali, so se člani pevskega zbora »Rečan« iz Ljes v Beneški Sloveniji 3. novembra ob bivanju v Rimu pridružili skupni avdienci in posebej pozdravili sv. očeta ter mu poklonili sadove svoje lepe, a revne zemlje. Med njimi so bili gubanica, kostanj in čutarica žganja. Obenem so mu izročili listino, pisano v italijanščini in v slovenskem beneškem narečju s sledečo vsebino:

Come i più piccoli tra i figli i membri del coro »Rečan« di Liessa (Udine) offrono al S. Padre papa Paolo VI questi doni simbolici a nome di tutti i veneziani che vivono nella loro terra e nel mondo. — Ku te narbuž majhani sinovi člani zbora »Rečan« z Lies (Vidan) oufraio svetemu očetu Paulu VI tele simbolične darila v imenu vsih Benečanu ki žive doma an po sviete. — Roma 4-XI-1971.

Končalo se je ljudsko štetje

Do 10. novembra bi se moralo popisovanje zaključiti po vsej državi. Po vsej Italiji so zadevne operacije potekale v redu. Zgleda, da je v tem pogledu izjema samo Trst. Tu se je nekam čudno zapletlo zaradi slovenskih popisnic, ki jih zadevni organi niso hoteli priznati za enakovredne italijanskim, tako da jih popisovalci niso niti pobrali do predpisane roka. Toda po navodilih od zgoraj, ki so jih prejeli tržaški občinski funkcionarji, so popisovalci dobili nalogo, da poberejo vse izpolnjene slovenske obrazce do 12. novembra popolnoma.

S tem se je zaključila druga faza ljudskega štetja, s katero je tesno povezan nezasižen pritisk na slovensko prebivalstvo zaradi zapostavljanja slovenskih obrazcev.

Seja pokrajinskega sveta

V četrtek 11. novembra se je sestal pokrajinski svet, ki je odobril vrsto upravnih sklepov, med katerimi velja omeniti sklep o višjih izdatkih za ureditev nove sejne dvorane (100 milijonov lir) ter sklep o ureditvi Napoleonske ceste (42 milijonov lir). To pot bodo uredili tako, da bo primerna samo za spredele, ne pa za voznojo z avtomobili, kar prav gotovo odgovarja želji ljubiteljev narave. Ureditev nove sejne dvorane je nujno potrebna tudi zaradi predvidenega zvišanja pokrajinskih svetovalec od 24 na 30, če bodo pri ljudskem štetju ugotovili več kot 300.000 prebivalcev v tržaški pokrajini.

Na isti seji je svet sprejel ostavko svetovalec KPI Stanke Hrovatin, ki jo bo nadomestil Mario Juriševič.

Seja občinskega sveta v Trstu

Prvič po poletnih počitnicah se je sestal tudi tržaški občinski svet. Ob začetku seje je župan inž. Spaccini prebral sožalno izjavo ob smrti nekaterih vidnih predstavnikov tržaškega življenja. Med temi je poleg očeta pokrajinskega predsednika Zanettija omenil tudi bivšega tržaškega škofa msgr. Fogarja ter nedavno umrlega slovenskega teologa msgr. dr. J. Ukmarja.

Med raznimi odobrenimi sklepi naj omenimo 357 milijonov lir za odškodnino razlaščenec zaradi širjenja pokopališča pri Sv. Ani, 286 milijonov lir za popravilo oboka nad potokom pod ulico Battisti ter 550 milijonov lir za gradnjo novega tehničnega zavoda »Volta«.

Tržaški občinski svet bo nadaljeval z zasedanjem v prihodnjih tednih.

V tržaških političnih krogih kroži vest, da misli neodvisni svetovalec Tadeo izstopiti iz svoje stranke ter postati »neodvisen levičar«.

Zasedba razreda na svetoivanski osnovni šoli

Na roditeljskem sestanku in zborovanju Zdrženja staršev svetoivanske osnovne šole, ki je bilo 10. novembra 1971 v šolskih prostorih, so prisotni z ogorčenjem vzeli na znanje sklep o dodelitvi učilnice na slovenski šoli učencem šole A. Grego.

Po razpravi so starši ugotovili, da bi izguba učilnice bistveno okrnila reden potek pouka in onemogočila uspešno vzgojno delo, saj služi učilnica za pevsko sobo, predvajanje poučnih filmov, za knjižnico, zemljepisne in prirodopisne zbirke, govorniki.

J. JK.

(7)

V KRALJESTVU SV. ŠTEFANA

Po tem pojasnili naj se vrnem spet k ugotovitvi, da je madžarsčina polna slovenskih besed, pa tudi slovanskih priimkov. Kovacev (Kovač), Horvathov (Hrvat), in Tothov (Slovak) kar mrgoli. Vse to znači, da go so Madžari prav izdatno množili na račun slovanskega prebivalstva.

Na Moskva teru sem spet moral prestesti. Kmalu sem stal pred zares ogromnim hotelom Budo, ki je zgrajen približno v taki obliki kot je kostnica na Oslavju pri Gorici. Tu so me pa še hitreje odpravili kot prej v »Astoria«. Dejali so mi, da je do konca septembra vse oddano. Če pa le hočem priti do sobe, naj grem na sedež potovalne agencije Ibusz, ki je sredi Pešte blizu hotela Astoria.

Res so na agenciji oddajali sobe. V vrsto sem moral postaviti, kar je v socialni

co in je sedež Zdrženja staršev, ki ima poleg roditeljskih sestankov tudi redna tedenska vzgojna predavanja na osnovi odloka prosvetnega ministra.

Zdrženje staršev je še posebej ogorčeno, ker ni bilo obveščeno o zadevi in je bilo postavljeno pred izvršeno dejstvo, ne da bi oblasti pri tem upoštevale demokratična načela, pa tudi ne odredb in priporočil prosvetnega ministrstva o sodelovanju med starši in šolo.

Zdrženje staršev je soglasno sklenilo prepričati, da se izvrši krivični sklep krajevni šolski oblasti. Zato je dne 11. novembra 1971 zasedlo učilnico. Istočasno je poverilo odbor Zdrženja staršev, naj posreduje pri odgovornih oblasteh v duhu sprejete resolucije.

Medtem je delegacija Zdrženja staršev, ki so jo sestavljali dr. Mljač, ga. Kafol in dr. Slokar, posredovala pri pristojnih oblasteh. Delegacijo so spremljali tudi drugi predstavniki, predvsem člani svetoivanske konzulte. Delegacija je dosegla, da so šolske oblasti preklicale krivični odlok. S tem se je vrnilo redno življenje na slovensko osnovno šolo. Zdrženje je tako potrdilo svojo nepogrešljivo vlogo, ki jo ima v šolskih vprašanjih.

Rajonske konzulte in občinski proračun 1972

Tržaška občinska uprava je prejšnji teden poslala krajevnim konzultam osnutek proračuna za leto 1972 s prošnjo, naj ga v roku osmih dni vrnejo s svojimi pripombami. Konzulte so se brž sestale in razpravljale o tem dokumentu, toda zaradi prekratkega roka njeni člani niso mogli dovoljno preučiti številnih postavk, da bi lahko dali svoje pripombe. Do teh zaključkov so prišle skoro soglasno konzulte za Sv. Ivan, Rojan, Sv. Jakob ter za gornji Kras. Zaradi tega so sklenile vrniti proračun brez kakršnih koli pripomb.

Šempolaj

Minuli teden je bil pri nas sv. misijon, lep duhovni užitek, ki nam ga je skrbno pripravil domači župnik g. Stanko Zerjav. S tem so bile seveda združene tudi težave časa in razmer, zatorej najlepša mu hvala.

Ob lepih dnevih misijona smo slišali temeljito razlago verskih resnic in o našem najvišjem cilju. Gospoda misijonarja nista zahtevala nič nemogočega, ampak sta želela samo to, da bi dobrote in ljubezen do Boga in ljudi bila naša vsakdanja spremljevalka.

Prisrčna zahvala gg. misijonarjema za ves njun trud in požrtvovalnost. Ohranili ju bomo v toplem spominu.

Naš domači cerkveni pevski zbor je vso slovesnost še povzdignil z ubranim petjem. Kar tako naprej! Kdor v cerkvi lepo poje, dvakrat molil!

Vernica iz Šempolaja

Škofijska sinoda v Celovcu

V Celovcu se že več časa pripravljajo na škofijsko sinodo. In od 25. do 27. novembra bo prvo zasedanje te sinode. Na dnevnem redu je obravnavanje 12 predlogov, o katerih so razpravljali predhodni posvetovalni organi, kakor farni delovni krožki, skupine in zborovanja delegatov.

stičnih deželah zelo priljubljen šport, in potrpežljivo čakati, da pridem na vrsto. Če eno uro sem imel dodeljeno sobo in sicer prav v hotelu Astoria, kjer so me bili malo prej odklonili. Vse sem plačal kar na agenciji. Za noč, v kar pa je vključen zajtrk, in to res obilen, sem dal 150 florintov, tj. 3.100 lir. Torej ne preveč drago, saj hotel velja za A kategorijo, čeprav je še videl Franca Jožefa.

Ko sem na recepciji hotela pokazal potrdilo za plačano sobo, sem jo takoj dobil. Na jeziku mi je ležalo, da bi vprašal, odkod nenadoma soba, ki je prej niso imeli, pa sem se vgriznil v ustnice, saj bi bilo lahko spet nenadoma vse zasedeno... Poslali so me v peto nadstropje. Dvigala ne smeš uporabljati, temveč je za to poseben nameščenec. Soba je gledala na notranji svetlobni prazni prostor. Nobenega razgleda, pa zato tudi nobenega hrupa z ulice. Oddahnil sem se. Končno sem imel sobo za tri dni. Lahko sem pričel z ogledovanjem Budimpešte.

KAKO JE MESTO NASTALO

Današnja Budimpešta je velemesto v

Blagoslovitev novega zvona v Podsobotinu

Tako blizu je Podsobotin Gorici, a obenem tako zelo daleč. Nesmiselno potegnena meja v letu 1947 je prijazni vasi prav pred pragom zaprla dostop do Štmarice, Pevme, stare in Nove Gorice. Mejni prehod v Podsobotinu je na razpolago le pešcem, kolezarjem in motociklistom s prepustnico in dovolstvom. Kdor ima avtomobil ali je brez prepustnice, mora iti čez Kojško ali na Števerjan ali čez Plave, da pride v Novo Gorico.

Včasih pa ni bilo tako. Vasi Podsobotin, sedaj v Jugoslaviji, in Štmarice, sedaj v Italiji, sta bili pred zadnjo razmejitevjo tesno povezani. Imeli sta skupnega dušnega pastirja, skupnega učitelja, dva pevski zbora, ki sta si rada priskočila na pomoč.

Zadnja vojna je prinesla Podsobotinu mnogo gorja. Precej vaščanov je ali doma ali na fronti ali v ujetništvu izgubilo življenje. Marsikatera hiša je bila požgana ali razdejana. Tudi osnovna šola je bila uničena, cerkev pa je ostala brez strehe in gornjega dela zvonika. Tudi notranjost cerkve je utrpela veliko škodo. Kar se je dalo rešiti, je bilo prenešeno v Štmarice župnišče. Ne smemo tudi pozabiti, da je ravno med vojno vihar po nedolžnem izgubil življenje tedanji dušni pastir g. Obič. Umorila ga je slovenska roka.

Toda kljub vsem preizkušnjam duhovno življenje v vasi ni zamrlo. Nedeljska služba božja se je vršila in se še vrši v zgornjem delu vasi, v majhni podružni cerkvi sv. Lovrenca. Duhovno go oskrbuje vsakokratni dušni pastir iz Kojškega.

Sedanji dušni pastir v Kojškem g. Bruno Pulec je že nekaj časa spodbujal vernike iz Podsobotina, naj oskrbijo med vojno poškodovani in sedaj prekriti cerkvi sv. Nikolaja nov zvon. S skupnimi naporemi je bil zvon nabavljen in 7. novembra je prišlo do njegove posvetitve, ki jo je izvršil dekan iz Solkana prelat Andrej Simčič. On je v popravljeno cerkvi tudi opravil sv. daritev. V priložnostnem govoru je pohvalil vnebo podsobotinskih vernikov in jih pozval, naj zvonu oskrbijo še primeren prostor v na pol porušenem zvoniku. Pri maši je sodeloval tudi mešani pevski zbor. Kar uspešno je izpeljal svoje vlogo. Sledil je ofer za obnovo cerkve.

Dolga leta zapuščena cerkev sv. Nikolaja je 7. novembra spremenila svoj izraz. Znotraj in zunaj je bila okrašena z rožami. Kamenje in grušč okoli cerkve so izgnili. Domačini so se res potrudili, da bi bila svečanost čim bolj doživeta.

Vsi, ki so po 28 letih zopet prisostvovali službi božji v cerkvi sv. Nikolaja, so si zaželeli, da bi se znova uvedla v njej redna služba božja in da bi lahko vsako leto kot nekoč iz vseh sosednjih krajev prihajali ljudje v Podsobotin na običajno žeganje na dan sv. Nikolaja, zavetnika cerkve. Tu bi morala roko ponuditi tudi svetna oblast z obeh strani meje in poskrbeti, da bi mejni prehod v Podsobotinu postal enak prehodom v Solkanu, Števerjanu ali Mirnu, to se pravi odprt za vsa vozila. Pomno to dočakali!

D. P.

Po smrti msgr. Ukmarja

Velika je praznina v škedenjski cerkvi, ki je nastala po smrti msgr. Jakoba Ukmarja. Predvsem ga pogrešajo verniki, ki so se stalno pri njem spovedovali. Od sedaj bo priložnost za sv. spoved ob sobotah pred večerno mašo ob 17. uri in ob nedeljah pred mašo ob 7.10.

Finančni položaj pok. msgr. Ukmarja ni

bil ravno dober. Živel je od dobrote ljudi iz Skednja in Kolonkova. Danes hočejo prav ti dobri ljudje postaviti blagemu pokojniku dostojen nagrobni spomenik. Vrsta darovalcev je tako dolga, da ne moremo obremeniti časopisa z objavo vseh imen. Zato na drugem mestu objavljamo samo celotno vsoto.

Skedenjci so z zadovoljstvom sprejeli sklep, da se Dom in knjižnica poimenujeta po blagem pokojniku.

2. decembra, na trideseti dan smrti, bo slovesna komemoracija v škedenjski kino dvorani. Podrobnosti o tem bomo pravočasno objavili.

★

Društvo izobražencev v Trstu bo imelo v ponedeljek 22. t. m. ob 20. uri na sedežu Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3 svoj redni sestanek. Dr. Štoka bo strnil ugotovitve, izrečene o letošnjem študijskem srečanju v Dragi.

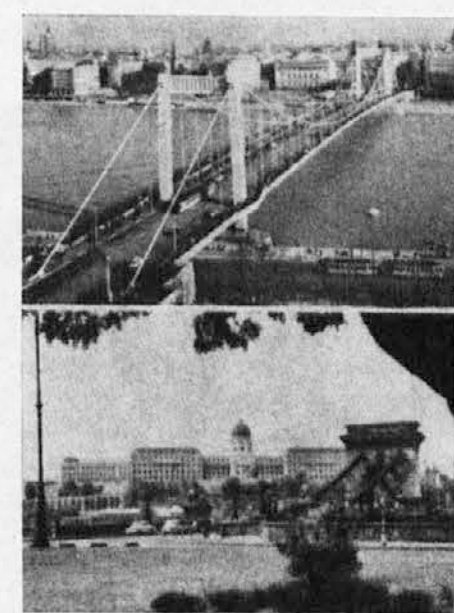
Izšla je dvojna številka revije »Mladika« oktober-november 1971.

Z GORIŠKEGA

Doberdob

Martinova nedelja. Kljub zidarskim delom v zvezi z ogrevanjem je bila cerkev lepo okrašena in urejena, kot se spodobi za farno žegnanje. Pogrešali smo pa letos zavzetost za duhovne vrednote, kot je sv. obhajilo, brez katerega ostane vse praznovanje le bolj zunanje. Pri prvi maši je mladinski zborček lepo zapel, med drugim ono primerno pesem za zahvalno nedeljo, ki začne: »Hvala za vsako dobro jutro...« Pri drugi, slovesni maši je cerkveni mešani zbor dobro opravil svojo vlogo; pridigar pa je predočil prepogosto razvednotenje naših praznikov v povojnih letih; postajajo namreč »folklor«: za vse svete je »praznik nagrobnih spomenikov«, za božič praznik figur v jaslicah; za veliko noč praznik razkazovanja nove obleke in obilne jedatice ter podobno za druge praznike. Vrniti moramo praznikom njihovo globoko versko vsebino, ki je združena s krščanskim življenjem, danes še toliko bolj potrebnim, saj vidimo, kaj današnja družba proizvaža: uboji, prešuštva, kraja denarja in ugrabitve otrok, razdraženost, nezadovoljnost, z nepotrebnim delom oskrinjene nedelje in prazniki, nenasitljivost po denarju, oboževanje športa, neurejeno razveseljevanje. Gospodu pridigarju smo hvalni za res dobro izklesano sodobno pridigo. Tudi letos smo še obdržali češčenje Najsvetejšega. Ne vemo pa še do kdaj! Seveda sedanja »folklor« praznikov ne predvideva vztrajne molitve v cerkvi pred Najsvetejšim. Popoldne je pa p. Anastazij Bajuk s Kostanjevice še enkrat na svojstven način prikazal življenje sv. Martina: po domače, prisrčno in poučno. Po zahvalni pesmi in blagoslovu je bilo poljubljano relikvije sv. Martina z običajnim darovanjem za cerkveni zbor, nakar je msgr. Ivan Krečič blagoslovil številne avtomobile, motorje in traktorje pred cerkvijo.

Cerkveni zbor iz Doberdoba se javno zahvaljuje vsem plemenitim darovalcem ob prazniku sv. Martina, s čimer so pokazali zanimanje za cerkveno petje in dali zaslužno priznanje požrtvovalnim pevcem in pevkom.

Dva mosta čez Donavo v Budimpešti: zgoraj novi most, silkan s hriba sv. Gellerta, ki pripelje naravnost v središče Pešte; spodaj častitljivi Verigasti most, sonet s peštanske strani. V ozadju kraljevska palača na griču Buda

Š P O R T

10. Memorial »M. Filej« 1971

Košarka. - Razpis in pravilnik:
1. Košarkarski turnir bo organiziralo S. Z. Velox iz Standreža (v priredbi organizacijskega odbora 10. Memoriala).

2. Tekmuje se samo v eni kategoriji — članski, ki jo lahko sestavljajo tako člani kot tudi mladinci, naraščalniki in dečki.

3. Vsak polčas bo trajal 20 minut in bodo v tem času vključene tudi morebitne prekinitve in počitki; odmor med obema polčasoma ne bo trajal več kot 10 minut.

4. Sistem tekmovanja bo določen na podlagi števila prijavljenih moštev. Morebitne nosilce skupin bodo določili organizatorji.

5. Vsako moštvo bo moralo pred tekmo oddati seznam igralcev (največ 10). Moštvo, ki se bo predstavilo na igrišču z več kot 15-minutno zamudo, bo igra izgubilo.

6. Organizatorji ne prevzamejo nobene odgovornosti za morebitno škodo in poškodbe.

7. Poleg tega pravilnika velja tudi pravilnik 10. Memoriala in pravilnik FIP-a. Prireditelj pa si pridržuje pravico, da lahko zgornji pravilnik spremeni.

8. Vpisati se je treba do sobote 20. t. m. in vpisnina znaša 1.000 lir.

Namizni tenis. Tekmujejo lahko posamezniki in ekipe. Posamezniki bodo razdeljeni: moški v člane (1935 in starejši) in naraščalniki (1956 in mlajši); ženske v članice in naraščalnice; ekipe: samo moške cnotne kategorije. Vpisovanje traja do ponedeljka 22. t. m.; vpisnina znaša 50 lir za posameznika in 100 lir za ekipo. Od tekmovanja so izključeni igralci višjih kategorij, včlanjeni v državno namiznoteniško zvezo.

Odbojka se je praktično zaključila. Med Dečki je zmagal Oratorij sv. Ane, ki je v odločilni tekmi premagal Dom z 2 : 1 (12 : 15, 15 : 13, 15 : 3). Ostali rezultati so bili: Dom : Skavti 2 : 1; Dom : Podgora 2 : 0.

V kategoriji člani je prvo mesto in predhodni pokal osvojilo moštvo Gorica. To moštvo je bilo zmagovalce prve skupine (Sovodnje in Velox) in se je v finalni tekmi pomerilo z zmagovalcem druge skupine, z ekipo Skavti (Brda, Dom, Sv. Ana). Borba se je končala z 2 : 0 (15 : 2, 15 : 12). Ostali rezultati so bili: Brda : Sv. Ana 2 : 1. Nadaljujejo pa se še tekme v ženski skupini.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 21. do 27. novembra 1971

Nedelja: 9.30 Ansambel Maksi Kumra. 10.50 Otroška matinea. 11.40 Mestece Peyton. 18.00 Boeing-Boeing - ameriški film.

Ponedeljek: 17.45 Kljukčevce dogodivščine. 18.30 Ljudje v soseski. 20.30 F. Vidas: Kajnovno znamenje - TV drama.

Torek: 18.30 Stare krčme: Na bregu. 19.05 Vzgoja za življenje v dvoje. 19.30 Kuhinjsko orodje. 20.35 Atentat - češki film. 22.15 Glasbeni nokturmo.

Sreda: 17.45 Doktor Dolittle - film. 18.30 Po sledih napredka. 20.55 M. Uskokovič: Cedomir IIIč.

Četrtek: 18.00 Rokec na drugem koncu sveta - glasbena pravljica. 18.30 Svet, v katerem živimo. 19.05 Enkrat v tednu. 21.35 F. Žižek: Napravite mi to deželo spet nemško.

Petek: 17.45 Naočnik in očalnik. 20.35 Zidovi Malapage - film. 21.55 Gala Unicef.

Sobota: 16.30 Košarka Crvena zvezda: Jugoplastika. 18.00 Po domače. 18.30 Mali vitez - film. 20.35 Glasbena križanka. 21.25 Stan in Olio. 21.45 Oddelek S - film.

dosti zanimanja. Svojo prestolnico si ustvarijo v Esztergomu (Ostrogon), tam, kjer si začne Donava, ko pride iz slovaške nižine, iskati pot skozi gričevje proti Budimpešti.

Iz prvih časov madžarske prisotnosti vemo le to, da je v sedanji Budimpešti, ko so bili Madžari še pogani, misijonaril sv. Gellert. Zagrizeni privrženci starih bogov pa njegovoga krščanskega oznanila niso prenesli. S hriba, ki se sedaj po mučenca imenuje, so ga pahnili v motne globine Donave. Kasneje pa so mu krščanski Madžari na istem hribu postavili mogočen spomenik. Sv. Gellert zre na mesto pod seboj in ga blagoslavlja. Tudi ko so komunisti prevzeli oblast, se ga niso dotaknili. V spomeniku so videli del svoje preteklosti. Pri nas pa je bilo po zmagi socialne revolucije drugače. Prva leta so premnogi kar tekmovali, kako bi odstranili vse, kar je spominjalo na preteklost. Tedaj je bilo oskrunjenih nič koliko kapelic, križev in poljskih znamenj. Tudi veličastni križ na Skrlatici je moral proč... Pokazali smo se majhne in nevredne samih sebe.

(se nadaljuje)

Vladimir Klanjšček razstavlja v Katoliškem domu

Naši visokošolci, organizirani v akademskem društvu SKAD, so pripravili razstavo umetnika Vladimira Klanjščka. Razstava je v atriju Katoliškega doma. Odprtje je bilo preteklo nedeljo ob 11. uri. Tedaj je bilo zbrano lepo število skadovcev in drugega občinstva. Pred odprtjem razstave je spregovoril prof. Silvan Kerševan, ki je najprej poudaril, da pri nas v Gorici nimamo tradicije likovnih razstav, kar je znamenje, da se za likovno umetnost premalo zanimamo in da premalo gojimo mlade talente.

O Klanjščku je dejal, da je to sicer mlad umetnik, ki pa ima za sabo že vrsto razstav, saj je že razstavljal v goriški galeriji Pro loco, letos na Tržaškem, v Sezani, v Novi Gorici. Umetniški kritik prof. Rener pravi o Klanjščkovih umetnostih takole: »S pričujočo razstavo nam Klanjšček predlaga povsem zaključeno tematiko in prečiščeno notranjo vsebino. Gre za izmaličeno podobo težko živčne trte na briških opočnih pobočjih. Trta je prerasla v do gran simbol življenjske odporosti.«

Nato je prof. Kerševan dodal: »Kakor je dober koncert nekaj jez proti poplavi slabega okusa v glasbi, tako naj bo vsaka razstava likovne umetnosti skromen jez, ki naj zaustavi poplavo šunda in kiča. Takšen namen ima tudi sedanja razstava umetnika Klanjščka.«

Vladimir Klanjšček je doma iz Steverjana. V Gorici je dokončal slovensko učiteljsko, nato se je vpisal v Ljubljani na likovno akademijo. Sedaj poučuje risanje na enotnih srednjih šolah v Gorici. Na razstavi v Katoliškem domu razstavlja 18 del z enotno tematiko: trta in drevesa v Brdih. Kakor je poudaril prof. Rener, gre za izmaličeno podobo trte, ki je prerasla v simbol. Zaradi tega smo opazili, da marsikdo, ki take umetnosti ne dojema, maje z glavo. To so predvsem starejši. Mlajši pa so za tako umetnost bolj dovzetni. Zato jim priporočamo, da si razstavo ogledajo. Odprta bo do konca tega meseca v večernih urah.

Poroka

Pretekle dni sta se poročila Mirka Ziberna in Roman Merkelj, oba iz Vipavske doline in že dolgo bivajoča v Gorici. Poročno mašo je imel msgr. dr. Rudi Klinc v lepo okrašeni cerkvi sv. Ivana v Gorici. Poročencema želimo vsi obilo božjega blagoslova na skupni življenjski poti.

Smrt frančiškanskega p. Giorgia

V bolnišnici sv. Klare v Trentu je v nedeljo 14. novembra umrl pater Giorgio Donei. Tudi med našimi slovenskimi verniki je bil dobro znan, saj je bil od leta 1938 pa do razmejitve leta 1947 predstojnik frančiškanske samostana na Kapeli in nato od leta 1956 do 1963 župni upravitelj frančiškanske cerkve na Placuti v Gorici, kjer je vodil tudi dobro obiskovan farni oratorij. Poznali so ga pa tudi Tržičani, saj je takoj po končanih višjih študijah v Rimu od leta 1923 do 1938 služboval v oratoriju v ul. Rossetti, potem pa ponovno od leta 1963 pa do zadnjega v svetišču Mater božje v ul. Rossetti v Trstu.

P. Giorgio se je rodil v Moeni pri Trentu pred 77 leti. Leta 1917 je postal duhovnik. Zadnja leta je bolehal na srčnih motnjah. Zdravja je iskal v svojem rodnem mestu in prav tu se je moral posloviti od sveta. Pogreb je bil v torek 16. novembra ob veliki udeležbi sobratov in vernikov.

Zahvalna nedelja v Štandrežu

O Štandrežu se v zadnjem času veliko piše in razpravlja in to predvsem v zvezi z gradnjo nove avtoceste in obmejnih objektov, ki bodo služili za hitrejši blagovni in turistični promet. Pri tem bodo seveda najbolj prizadeti štandreški kmetje, ki so med lastniki zemljišč, kjer bodo gradili zgoraj omenjene naprave.

Ko je v nedeljo 14. novembra Društvo neposrednih obdelovalcev zemlje praznovalo zahvalni dan, je bilo tudi o tem problemu govora med prizadetimi in se je marsikdo upravičeno spraševal, kaj bo z njegovo zemljo in kdaj se bodo dela začela.

Vsem tem težavam bodo kmetje prav gotovo znali zoperstaviti složno akcijo, da bodo utrpeli čim manj škode in zahtevali za zasedena zemljišča pravično in pošteno ceno.

Zahvalne slovesnosti so se pričele s sv. mašo, pri kateri so fantje in dekleta v lepih narodnih nošah darovali na oltar polj-

ske pridelke. Po končanem obredu je domači župnik msgr. Jože Zorž blagoslovil poljske pridelke, ki so bili razstavljeni na vozu, in kmetijske stroje. Navada je, da se na ta dan še posebej blagoslovi vino in »sirkov« kruh, ki ga potem kmetje razdelijo prisotnim.

Na povabilo predsednika društva Vladimira Zavadlava so se nato odborniki in nekateri povabljeni zbrali v gostilni, kjer so ob pristni domači kapljici tudi zapeli nekaj narodnih pesmi.

Deželna podpora občinam za dvojezičnost

Predsednik deželne vlade dr. Berzanti je ob zaključku razprave prve deželne komisije, ki je proučevala proračun za 1972 zagotovil svetovalcu KPI Lovrihi, da bo dežela s posebnim zakonom dodelila občinam za stroške v zvezi z dvojezičnostjo posebne javne podpore. Zadevni zakonski osnutek je že predložil svetovalec Lovriha skupno z drugimi komunističnimi svetovalci.

Gre za pomemben uspeh, vendar so komunisti kljub temu glasovali proti proračunu. Slovenska skupnost in Furlansko gibanje sta se vzdrlžala.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI

priredi tudi letos revijo pevskih zborov

CECILIJANKA 1971

ki bo v nedeljo 21. novembra ob 16. uri v Katoliškem domu v Gorici.

Poleg zborov z Goriške bodo nastopili kot gostje še razni drugi zbori. — Na revijo, ki je že štirinajsta po vrsti, vabimo vse prijatelje naše vedno lepe slovenske pesmi.

ZA KMETOVALCE

Pretakanje vina

Zivahna opravila v kleti so pri kraju, vino v sodih se je umirilo in se začelo čistiti. Razne primеси, ki so plavale v njem, se počasi usedajo in nabirajo na dnu sode. Pri tem smo pazili, da se je klet ohladila ter skrbno dolivali vino, če se je pod čepom pojavila praznina.

Pred nami je sedaj pretakanje. Zakaj pretakamo? Droži, ki so se nabrle v dnu sode, bi začele kvariti vino in zato jih moramo ločiti od vina s pretakanjem. Kdaj pretakamo? Če je bilo grozdje bolno, so tudi droži bolne in s tem zelo nevarne za vino. V takim primeru ne bomo odlušali, pač pa pohitili s tem opravilom. Če pa je bilo grozdje zdravo, kot npr. letos, ni nevarnosti, da se vino pokvari in zato smemo pretakati pozneje, vendar pred zimo.

Pred pretakanjem si moramo biti na jasnem, ali bomo pretakali z zračenjem ali brez zračenja. Naša vina — vsaj na Tržaškem — navadno pretakamo z zračenjem. Kljub tej navadi pa se moramo prepričati, če je ta postopek pravičen v vsakem primeru. Najboljši odgovor nam da vino, ki ga odtočimo v kozarec, ga stavimo na isti sod in opazujemo en dan. Če je vino v kozarcu ostalo bistro ali se je zbitirilo ter ni potemnilo, sklepamo, da mu

V torek 23. novembra bo v Zupnijskem domu v STANDREŽU prof. S. Bratina kazal

BARVNE DIAFOZITIVE

o delovanju domačega prosv. društva »Standrež« od otvoritve Doma do danes. Začetek ob 20.30. — Toplo vabljeni!

Občni zbor sindikata slovenskih šolnikov

V petek 12. t. m. se je v prostorih slovenskega učiteljskega doma v Gorici vršil občni zbor sindikata slovenskih šolnikov. Prisotna je bila dobra tretjina članov, kar je nekoliko malo za tako važno skupščino kot je občni zbor. V zadnjih mesecih je sindikat, oziroma njegov odbor preživel težko krizo iz raznih razlogov. Zato je občni zbor moral sklicati nadzorni odbor, katerega predsednik je tudi vodil vse delo občnega zbora. Glavna naloga pa je bila, da se izvoli nov odbor. To je občnemu zboru tudi uspelo, čeprav s precejšnjo težavo, ker so se zlasti mlajši člani izmikali, da bi prevzeli odgovornost v novem odboru. Tudi to ni dobro izpričevalo o demokraciji zrelosti naših šolnikov, kajti delo za skupnost ni v glasnikih kritikah, temveč v stvarnem delu in v pogumu prevzeti tudi neljubo odgovornost za interese skupnosti. Na koncu je med slučajnostmi občni zbor soglasno izglasoval resolucijo, s katero izreka obžalovanje zaradi poteka habilitacijskih izpitov v Trstu, kjer so bili nekateri šolniki zavrnjeni.

Novi odbor se bo moral čimprej sestati, da v soglasju s pravili izvoli predsednika.

je zrak koristil. V takim primeru bomo pretakali z zračenjem. Če pa se je vino v kozarcu skalilo ali celo potemnelo, je to znak, da mu je zrak škodoval. V takim primeru ga pretočimo brez zračenja in dodamo 5 do 10 gr metabisulfitna na hl.

So pa še druge lastnosti vina, ki nam ukazujejo, kako naj pretakamo. Z zračenjem pretakamo groba in trpka vina, enako tudi sluzasta vina z ostanke sladkorja ali z vonjem po žveplu. Takim vinom bo zrak koristil, da postanejo z zorenjem miljša, prijetnejša, da bo sladkor prevrel in da se bo duh po žveplu razgubil.

Če pa imamo nežna vina z malo alkohola, z delikatnimi vonji tj. visoko kvalitetna vina, jih pretakamo brez zračenja, kar pomeni, da pri pretakanju vino ne sme priti v dotik z zrakom; v takim primeru naj vino teče po cevi naravnost iz enega v drug sod s pomočjo črpalke.

Za pretakanje izberemo lep, miren in hladen dan. Takrat je namreč izguba alkohola in drugih prijetnih dišav najmanjša, ker visok zračni pritisk ne dovoljuje tolikšnega izpuhtevanja.

Inž. Janko Košir

Prijava vina

Do 30. novembra je treba prijaviti na trošarinskem uradu letošnji pridelek vina. Prijavo morajo izpolniti vsi, ki izdelujejo vino bodisi iz lastnega bodisi iz kupljenega grozdja.

Prizor s krstne predstave Stokove ljudske igre »Trije tički«, ki jo je Slovensko gledališče iz Trsta uprizorilo 6. novembra letos v župnijski dvorani v Doberdobu

RADIO TRSTA

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 21. do 27. novembra 1971

Nedelja: 8.05 Slovenski motivi. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za kitaro. 11.15 R. Reggiani: »Turi in njegovi godci«. Dramatizirana mladinska zgodba. 11.35 Ringaraja za naše malčke. 11.50 Vesele harmonike. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.45 Miniatureni koncert. 16.30 Sport in glasba. 17.30 P. Giacometti: »Clovek brez pravice«. Drama. 19.40 Bednarik: »Pratika«. 20.30 Sedem dni v svetu. 21.00 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti.

Ponedeljek: 11.40 Radio za srednje šole. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.50 Slavniki dirigenti. 19.45 Zbor »G. Peresson« iz Piano d'Arta. 20.35 Pesmi brez ztona. 21.00 Z. Tavčarjeva: »Mati Zefae«. 21.45 Slovenski solisti.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Pesniški svet S. Kosovela. 19.10 Otroci pojó. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Ameriške ljudske pesmi. 20.35 Mozart: »Così fan tutte«, opera.

Sreda: 11.40 Radio za I. stopnjo osnovnih šol. 12.00 Kitarista Sábicas in Escudero. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za I. stopnjo osnovnih šol. 19.10 Higiiena in zdravje. 19.20 Glasbeni vrtljak. 19.40 Zbor »J. Gallus« iz Trsta. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Kulturni odmevi. 17.00 Trio, ki ga vodi Kjuder. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 »Gor in dol po sred' vasi«. 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. 19.45 Zenski zbor iz Gyora. 20.35 Finžgar: »Razvalina življenja«, drama. 21.35 Ritmični orkester RAI iz Milana.

Petek: 11.40 Radio za II. stopnjo osnovnih šol. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za II. stopnjo osnovnih šol. 18.50 Sodobni ital. skladatelji. 19.10 Slovenski narečni dokumenti (8) »Jezikovni paberki iz Knjig oklicev Antona Cuffola«. 19.40 Oktet »Planika« iz Gorice. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.50 Fokl. plesi.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Prilaganje v živalskem svetu. 15.55 Avtoradio. 16.10 Album operet. 16.50 Jazovski koncert. 17.30 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 19.10 Pod farmim zvonom župne cerkve v Plešiških. 19.40 Vokalni ansambel Dalmacija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 J. Tavčar: »Koraki brez sledu«. Kriminalka.

★

Za svetoivanski Marijin dom v Trstu: v spomin našim pokojnim družina Urdih 2.000; v počastitev spomina pok. Tezije Pečar njene sestre 5.000 lir.

Stokovi »Trije tički« v Štandrežu

Po dveh predstavah v Doberdobu v Zupnijski dvorani, od katerih je bila prva celo premiera in po nastopu v Skednju v tamkajšnji kino dvorani se je »Ljudski oder« Slovenskega gledališča iz Trsta spet povrnil s Stokovo komedijo »Trije tički« na Goriško. V nedeljo 14. t. m. je ob polno zasedeni dvorani nastopil v Zupnijskem domu v Štandrežu.

»Ljudski oder« namerava obiskati vse kolikor toliko ustrezne podeželske odre in tako približati gledališče širšemu krogu tistih naših zamejskih ljudi, katerim je naša osrednja gledališka hiša preveč oddaljena in morda tudi preveč zahtevna.

Stokovi »Trije tički« so zgodba, ki je bila napisana za čas, katerega sicer ni več, a je še vedno privlačna, saj je prepojena z nedolžnim besednim in položajnim humorjem, ki ga tudi današnji človek s hvaležnostjo sprejema, saj se ob njem obilno razvedri.

Tako nastopajoči igralci kot režiser Adrijan Rustja kot ostali sodelujoči so se te skromne burke lotili z vso resno prizadevnostjo, tako da je dosegla dostojno poklicno raven in bo gotovo ogrela za gledališče nov krog naših ljudi.

V posameznih vlogah so z večino in posluhom za ljudski humor nastopili »Trije tički«: Adrijan Rustja kot urar, Alojz Milič kot piskrovec in Livij Bogatec kot krojač. Uspešno so jih v dogajanju na odru spremljali Stane Starešinič kot gostilničar, Zlata Rodoškova kot njegova žena, Dušan Jazbec kot sodnik in Danilo Turk kot sodni sluga.

OBVESTILA

Mahnjeva proslava v Stanjelu. To nedeljo bo ob 15. uri v župni cerkvi v Stanjelu na Krasu Mahnjeva proslava, združena z odkritjem spominčne plošče. Sveto mašo, priložnostni govor in odkritje plošče bo imel škof za Slovensko Primorje dr. Janez Jenko. Vabljeni vsi častilci spomina dr. Mahnjeva, z onstran in tostran meje!

»Skopuh ali Kir Janja«. Nadaljnje predstave te klasične srbske komedije Jovana Sterije Popovića, to pot prvič v slovensčini, bodo v Kulturnem domu v Trstu v soboto 20. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 21. t. m. ob 16. uri (abonma red F-okoljski).

Zveza cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem priredi na praznik Brezmadežne, 8. decembra ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu revijo pevskih zborov. Podrobnosti bodo objavljene v prihodnjih številkah našega lista.

Važno za civilne invalide. Dne 10. decembra zapade rok za predložitev prošnje na Assessorato del lavoro za dosegajočo deželne mesečne pomoči v znesku 10.000 lir, v katero je vključena tudi 13. plača in to začenši s 1. julijem 1971. V poštev pridejo vsi civilni invalidi, nezmožni dela. Zamudniki bodo prejeli podporo začenši s prvim dnem meseca, ki sledi vložitvi prošnje. Za točnejša pojasnila naj se invalidi ali njihovi domači zglasijo ob delavnih dneh v Gorici, ul. Gen. Cascino 20, od 11. do 12. in od 16. do 18. ure, v Tržiču pa na Trgu Unità 4 ob torkih, četrtnih in sobotah od 17. do 19. ure.

DAROVI

Za Katoliški glas: F. B., Gorica, 5.000 lir.
Za Alojzijevečice: družina Stanič ob četrti obletnici smrti sina Cvetka 10.000 lir; župnija Štandrež ob zahvalni nedelji: krompir, zelenjava in sočivje.

Za Zavod sv. Družine: M. M., Sovodnje, 5.000; Stojan Kertelj, USA, 6.050 lir (10 USA dol.); ob zadnji zahvalni nedelji v Štandrežu je bilo poslano zavodu nekaj zelenjave, koruze in krompirja.

V spomin pok. msgr. Ukmarja daruje msgr. Salvadori, stolni prošt v Trstu 10.000 lir za Ukmarjev dom v Skednju ter 5.000 lir za Katoliški glas.

Za nagrobni spomenik msgr. J. Ukmarja: nabirka v Skednju 415.800 lir.

Za cerkev v Ferlugah (od 15. 8. do 7. 11.): N. N. 2.000; N. N. 2.000; ga. Maver-Tonelli I. 1.000; N. N. 400; Prašel B. 1.000; N. N. (M. M.) 2.700; Grahor T. 1.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 10.000; N. N. 10.000 lir.

Za cerkev na Opčinah (od 13. 9. do 7. 11.): Terezija Massera por. Malalan 700; Vremec Emilija 3.000; N. N. ob marijskem shodu 30.000; N. N. 400; N. N. 1.000; družina Kariš 5.000; J. Podobnik 25.000; L. Skabar 10.000; Gerlanc-Purič M. 5.000; N. N. 5.000; D. Z. 2.000; N. N. 20.000; N. N. 2.500; Grigič K. 4.000; družina Sosič-Ipavec 6.000; F. Škerlavaj 5.000; Jožefa Daneu 3.000; Marija Babič 10.000; N. N. 5.000; ga. Vidau v spomin pok. moža Vincenca 1.000; N. N. 2.000; Ada Skabar 2.900; K. E. 1.000; družina M. Svagelj 5.000; Terezija Škerlavaj v spomin pok. nadškofa dr. Fogarja 2.000; M. Furlan-Zolia 3.000; družina D. 200; S. F. 400; družina Hrovatin A. 1.000; cerkveni pevski zbor v spomin pok. Vincenca Vidau 10.000; L.-Z. D. nameste svetja na grob pok. Janka Guštin 5.000; L. Vremec 2.000; Hollstein-Dolenc M. v počastitev spomina pok. Franca Brišček 5.000; družina pok. Franca Brišček v spomin očeta in moža 10.000; N. N. v počastitev spomina pok. Franca Brišček 10.000; družina Milič nameste svetja na grob pok. dr. Jakoba Ukmarja 5.000; Marija Hollstein-Dolenc nameste svetja na grob pok. Saška Daneu 5.000; Josip Skabar v spomin pok. msgr. dr. Jakoba Ukmarja 10.000; družina V. P. 10.000 lir.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Jaka Stoka

TRIJE TIKKI

burka v dveh dejanjih

— v četrtek 18. t. m. ob 20.30 v prosvetnih dvorani »I. Gruden« v Nabrežini;
— v nedeljo 21. t. m. ob 17. uri v kino dvorani v Bazovici.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 8% davek za registrski urad.

Odgovorni urednik: **msgr. dr. Fr. Močnik**
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo